Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 3 2 5 3 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

Izpitna pola 2

Esej

Sreda, 28. avgust 2013 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

© RIC 2013

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljih posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Ker je vsak dogodek v svetu povzročen z nekim vzrokom, človek nima svobodne volje.
2. Razpravljajte o trditvi: Smisla našega življenja ni mogoče najti, temveč ga moramo sami ustvariti.
3. Razpravljajte o trditvi: Lastnosti duha ne moremo omejiti na možganske procese, zato je duh posebna substanca.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Resnično prepričanje postane vednost šele, ko znamo tudi dokazati, da je prepričanje resnično.
5. Razpravljajte o trditvi: Razum lahko pomaga pri utemeljitvi spoznanj, vendar sam ne more biti vir spoznanj.
6. Razpravljajte o trditvi: Ker ne moremo nikdar biti povsem gotovi, da so naša prepričanja resnična, nam je dostopno le mnenje, ne pa tudi vednost.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Če egoizem razumemo kot skrb zase, egoizem ne nasprotuje pomoči drugim, temveč je pogoj, da jim lahko pomagamo.
8. Razpravljajte o trditvi: Pri ocenjevanju moralnosti dejanj, ki nam vzbujajo ugodje, je bolj od količine ugodja pomembna njegova kakovost.
9. Razpravljajte o trditvi: Če bi nas zavojevala in zasužnjila od nas številčnejša kultura, bi ne imeli moralnih razlogov za upor, saj je resničnost moralnih načel odvisna od večinskega mnenja.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Človekove pravice niso posameznikove naravne pravice, temveč pogodbene in zato spremenljive.
11. Razpravljajte o trditvi: V svobodni družbi je treba omejiti mojo svobodo, da bi zaščitili svobodo drugih, pa tudi mojo svobodo.
12. Razpravljajte o trditvi: Skupno dobro ne obstaja, obstaja samo tisto, kar si vsak posameznik predstavlja kot dobro zase.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Kritika religije ni kritika zablod, temveč predvsem odvzem upanja.
14. Razpravljajte o trditvi: Govor o Bogu je mogoč samo, če je Bog del sveta, če pa Bog svet presega, o njem ni mogoče reči ničesar.
15. Razpravljajte o trditvi: Poskus dokazovanja Boga je znak šibke vere.

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

Prazna stran

Prazna stran